

Peygamberimiz (sav)'in çok güzel bir ahlaka sahip olduğunu Allah Kuran'da bildirmiş ve şöyle buyurmuştur:

Nun. Kaleme ve satır satır yazdıklarına andolsun. Sen, Rabbinin nimetiyle bir mecnun değilsin. Gerçekten senin için kesintisi olmayan bir ecir vardır. Ve şüphesiz sen, pek büyük bir ahlak üzerindesin. Artık yakında göreceksin ve onlar da görecekler. Sizden, hanginizin 'fitneye tutulup-çıldırıldığını'. Elbette senin Rabbin, kimin Kendi yolundan şaşırıp-saptığını daha iyi bilendir; ve kimin hidayete erdiğini de daha iyi bilendir.

Allah bu ayette ayrıca Peygamberimiz (sav) için kesintisi olmayan bir ecir olduğunu bildirmiştir. Bu, Hz. Muhammed (sav)'in daima güzel ahlak gösterdiğini, takvadan hiçbir zaman ayrılmadığını gösteren bir bilgidir.

Peygamberimiz (sav)'in de "İmanın kemali, güzel ahlaklardır"⁴ sözleriyle belirttiği gibi, imanın en önemli alametlerinden biri güzel ahlaktır. Bu nedenle güzel ahlakın en güzel örneklerini öğrenmek ve uygulamak önemli bir ibadettir. Bu bölümde, Peygamber Efendimizin Kuran'da zikredilen güzel ahlak özelliklerinden bazılarına yer verilecektir.

Peygamberimiz (sav) sadece kendisine vahyolunana uymuştur

Peygamberimiz (sav)'in Kuran'da da çok kereler zikredilen en önemli özelliklerinden biri, sadece Allah'ın indirdiğine uyması, insanların rızasını gözetmeden, insanlardan çekinmeden sadece Allah'ın bildirdiklerini yapmasıdır. Hatta, çağdaşı olan müşrikler ve diğer dinlerin mensupları Peygamberimiz (sav)'den kendi çıkarlarına uygun hükümler getirmesini istemişlerdir. Bu kişiler sayıca ve kuvvetçe daha üstün konumda olmalarına rağmen, Peygamberimiz (sav) Kuran'ı ve Allah'ın hükümlerini daima büyük bir titizlik ve kararlılıkla korumuştur. Bir ayette Allah, Peygamberimiz (sav)'in bu insanların ısrarlarına nasıl karşılık verdiğini bizlere şöyle haber vermektedir:

Onlara ayetlerimiz apaçık belgeler olarak okunduğunda, Bizimle karşılaşmayı ummayanlar, derler ki: "Bundan başka bir Kur'an getir veya onu değiştir." De ki: "Benim onu kendi nefsimin bir öngörmesi olarak değiştirmem benim için olacak şey değildir. Ben, yalnızca bana vahyolunana uyarım. Eğer Rabbime isyan edersem, gerçekten ben, büyük günün azabından korkarım." De ki: "Eğer Allah dileseydi, onu size okumazdım ve onu size bildirmezdi. Ben ondan önce sizin içinizde bir ömür sürdürdüm. Siz yine de akıl erdirmeyecek misiniz?" (Yunus Suresi, 15-16)

Allah, kavminin bu tavırlarına karşılık Peygamberimiz (sav)'i birçok ayetiyle uyarmıştır. Örneğin Maide Suresi'nde şöyle buyrulur:

Sana da (Ey Muhammed,) önündeki kitap(lar)ı doğrulayıcı ve ona 'bir şahid-gözetleyici' olarak Kitab'ı (Kur'an'ı) indirdik. Öyleyse aralarında Allah'ın indirdiğiyle hükmet ve sana gelen haktan sapıp onların heva (istek ve tutku)larına uyma. Sizden her biriniz için bir şariat ve bir yol-yöntem kıldık. Eğer Allah dileseydi, sizi bir tek ümmet kılardı; ancak (bu,) verdikleriyle sizi denemesi içindir. Artık hayırlarda yarışınız. Tümünüzün dönüşü Allah'adır. Hakkında anlaşmazlığa düştüğünüz şeyleri size haber verecektir. Aralarında Allah'ın indirdiğiyle hükmet ve onların hevalarına uyma. Allah'ın sana indirdiklerinin bir kısmından seni şaşırtmamaları için diye onlardan sakın. Şayet yüz çevirirlerse, bil ki, Allah bir kısım günahları nedeniyle onlara bir musibeti tattırmak istemektedir. Şüphesiz, insanların çoğu fasıklardır. (Maide Suresi, 48-49)

Peygamberimiz (sav) de Allah'ın kendisine indirdiğinden başkasına uymayacağını büyük bir kararlılıkla kavmine tekrarlamıştır. Peygamberimiz (sav)'in bu üstün ahlakını haber veren bir ayet şöyledir:

De ki: "Size Allah'ın hazineleri yanımdadır demiyorum, gaybı da bilmiyorum ve ben size bir meleğim de demiyorum. Ben, bana vahyedilenden başkasına uymam." De ki: "Kör olanla, gören bir olur mu? Yine de düşünmeyecek misiniz?" (Enam Suresi, 50)

Peygamberimiz (sav)'in, Allah yolunda kararlı ve sebatlı olması ile hak din, en güzel ve en doğru şekliyle insanlara bildirilmiştir. İnsanların büyük bir bölümü ile kıyas yapmak Peygamberimiz (sav)'in bu üstünlüğünün daha da iyi anlaşılmasına vesile olacaktır. Günümüzde de geçmişte de insanların büyük bir bölümü zaafılara, hırsılara, tutku dolu isteklere sahiptirler. Büyük bir çoğunluğu ise dini kabul etmelerine rağmen bu zayıflıklarına yenilirler. Zaaf ve tutkularını terk etmek yerine dinin hükümlerinden tavizler verirler. Örneğin dostlarının, eşlerinin, akrabalarının ne diyeceğinden çekinerek dinin bazı hükümlerini yerine getirmezler. Veya dine uymayan bazı alışkanlıklarını terk edemezler. Bu nedenle, dini kendi çıkarlarına göre

yorumlar, kendilerine uyan hükümlerini kabul eder, diğerlerini görmezden gelirler.

Peygamberimiz (sav) ise, bu tür insanların isteklerine hiçbir zaman taviz vermemiş, Allah'ın indirdiğini hiçbir değişikliğe uğratmadan, hiç kimsenin çıkarını hesap etmeden, sadece Allah'tan korkup sakınarak Kuran'ı insanlara tebliğ etmiştir. Allah, Peygamber Efendimizin bu takva özelliğini Kuran'da şöyle bildirmektedir:

Battığı zaman yıldıza andolsun; Sahibiniz (arkadaşınız olan peygamber) sapmadı ve azmadı. O, hevedan (kendi istek, düşünce ve tutkularına göre) konuşmaz. O (söyledikleri), yalnızca vahyolunmakta olan bir vahiydir. Ona (bu Kuran'ı) üstün (oldukça çetin) bir güç sahibi (Cebrail) öğretmiştir. (Necm Suresi, 1-5)

Ve bilin ki Allah'ın Resûlü içinizdedir. Eğer o, size birçok işlerde uysaydı, elbette sıkıntıya düşerdiniz. Ancak Allah size imanı sevdirdi, onu kalplerinizde süsleyip-çekici kıldı ve size inkarı, fıskı ve isyanı çirkin gösterdi. İşte onlar, doğru yolu bulmuş (irşad) olanlardır. (Hucurat Suresi, 7)

Peygamberimiz (sav)'in tüm alemlere örnek olan tevekkülü

Kuran'da Peygamberimiz (sav)'le ilgili olarak anlatılan olaylarda onun tevekkülü ve Allah'a teslimiyeti açıkça görülmektedir. Örneğin Peygamberimiz (sav)'in, Mekke'den çıktıktan sonra arkadaşı ile birlikte gizlendiği bir mağaradaki sözleri tevekkülünün en güzel örneklerinden biridir. Ayette şöyle bildirilmektedir:

Siz O'na (peygambere) yardım etmezseniz, Allah O'na yardım etmiştir. Hani kafirler ikiden biri olarak O'nu (Mekke'den) çıkarmışlardı; ikisi mağarada olduklarında arkadaşına şöyle diyordu: "Hüzne kapılma, elbette Allah bizimle beraberdir." Böylece Allah O'na 'huzur ve güvenlik duygusunu' indirmişti, O'nu sizin görmediğiniz ordularla desteklemiş, inkar edenlerin de kelimesini (inkar çağrılarını) alçaltmıştı. Oysa Allah'ın kelimesi, yüce olandır. Allah üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (Tevbe Suresi, 40)

Peygamberimiz (sav) hangi koşullarda olursa olsun, daima Allah'a teslim olmuş, O'nun yarattığı herşeyde bir hayır ve güzellik olduğunu bilmiştir. Kuran'da Peygamberimiz (sav)'e, kavmine söylemesi bildirilen şu sözler de bu tevekkülün bir göstergesidir:

Sana iyilik dokunursa, bu onları fenalaştırır, bir musibet isabet edince ise: "Biz önceden tedbirimizi almıştık" derler ve sevinç içinde dönüp giderler. De ki: "Allah'ın bizim için yazdıkları dışında, bize kesinlikle hiçbir şey isabet etmez. O bizim Mevlamızdır. Ve müminler yalnızca Allah'a tevekkül etmelidirler." (Tevbe Suresi, 50-51)

Peygamberimiz (sav), tevekkülü ile tüm Müslümanlara örnek olmuş ve insanın Allah'tan gelecek bir şeyi değiştirmeye asla güç yetiremeyeceğini şöyle hatırlatmıştır:

"Bir nefse takdir edilmiş şey mutlaka olur."5

"... Bir şey isteyince Allah'tan iste. Yardım talep edeceksen Allah'tan yardım dile. Zira kullar, Allah'ın yazmadığı bir hususta sana faydalı olmak için biraraya gelseler, bu faydayı yapmaya muktedir olamazlar. Allah'ın yazmadığı bir zararı sana vermek için biraraya gelseler, buna da muktedir olamazlar."6

Peygamberimiz (sav)'in sünnetine uyan her müminin de, musibet gibi görünen olayları onun gibi tevekküllü karşılaması, herşeyde bir hayır ve güzellik olduğuna iman etmesi gerekir. Şunu da unutmamak gerekir ki, Allah'ın en takva kullarından biri olan Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav), çok büyük zorluklarla ve şedid olaylarla denenmiştir.

Herşeyden önce tebliğ yaptığı kavimde her türlü zorluğu çıkarmaya hazır olan insanlar bulunmaktadır: İki yüzlü davranarak Peygamberimiz (sav)'e tuzak kurmaya çalışanlar, atalarının dinini değiştirmeyi kabul etmeyen müşrikler, peygamberden nefislerine uygun ayet getirmesini isteyenler, Peygamberimiz (sav)'i öldürmek, sürmek veya tutuklamak isteyenler ve daha birçokları sürekli olarak Peygamberimiz (sav)'e zorluk çıkarmaya çalışmışlardır.

Peygamberimiz (sav) inkarcıların bu tavırlarına daima sabretmiş, büyük bir kararlılıkla Allah'ın dinini tebliğ etmiş ve Müslümanları tehlikelerden koruyarak onları Kuran ile eğitmiştir. Onun bu azminin, başarısının ve cesaretinin temelinde Allah'a olan güçlü imanı, tevekkülü ve teslimiyeti yatmaktadır. Peygamberimiz (sav), mağarada olduğu gibi her durumda Allah'ın kendisi ile birlikte olduğunu bilmiş, her olayı Allah'ın yarattığına ve Rabbimizin herşeyi en güzel ve en hayırlı şekli ile sonuçlandıracağına iman etmiştir. Peygamberimiz (sav)'in şu hadis-i şerifi onun

herşeyde hayır gören tevekkülüne bir örnektir:

"Mümin kişinin durumu ne kadar şaşırtıcıdır. Zira her işi onun için bir hayırdır. Bu durum, sadece mümine hastır, başkasına değil: Ona memnun olacağı bir şey gelse şükreder, bu ise hayırdır; bir zarar gelse sabreder, bu da hayırdır."7

Peygamber Efendimiz bu inancı ile olaylar karşısında elinden gelen tüm çabayı göstermiş ancak sonucun Allah'a ait olduğunu her zaman bilerek, O'na dayanıp güvenmiştir. Allah, onun bu güzel tevekkülü karşısında onu daima güçlü ve başarılı kılmıştır.

Allah, zorluk çıkaranlara karşı Peygamberimiz (sav)'e tevekkül etmesini bildirmiştir ve Peygamberimiz (sav) de hayatı boyunca Rabbimizin bu emrine uygun olarak davranmıştır. Ayette şöyle buyrulur:

"Tamam-kabul" derler. Ama yanından çıktıkları zaman, onlardan bir grup, karanlıklarda senin söylediğinin tersini kurarlar. Allah, karanlıklarda kurduklarını yazıyor. Sen de onlardan yüz çevir ve Allah'a tevekkül et. Vekil olarak Allah yeter. (Nisa Suresi, 81)

Konu ile ilgili başka bir ayette de şöyle buyrulmaktadır.

Eğer seninle çekişip-tartışılırsa, de ki: "Ben, bana uyanlarla birlikte, kendimi Allah'a teslim ettim." Ve kitap verilenlerle ümmilere de ki: "Siz de teslim oldunuz mu?" Eğer teslim oldularsa, gerçekten hidayete ermişlerdir. Fakat yüz çevirdilerse, artık sana düşen yalnızca tebliğ(etmek)dir. Allah, kulları hakkıyla görendir. (Al-i İmran Suresi, 20)

Peygamberimiz (sav) bir sözünde ise tevekkül edenlerin görecekları karşılığı şöyle bir örnekle açıklamıştır:

"Siz Allah'a hakkı ile tevekkül etseniz kuşlar gibi rızıklanırdınız. Onlar aç gider, tok dönerler."8

Müminler için en güzel örnek Peygamberimiz (sav)'in sözleri ve tavırlarıdır. Bu nedenle, herhangi bir zorlukla, nefsinin hoşlanmadığı bir durumla karşılaşan her mümin, Kuran ayetlerini, herşeyi yaratanın Allah olduğunu düşünerek, Peygamber Efendimizin tevekkülünü örnek almalı, her olayda Allah'ın yarattığı kadere teslim olduğunu zikretmelidir.

Peygamberimiz (sav) insanlardan hiçbir karşılık beklemeden, sadece Allah'ın hoşnutluğunu aramıştır

İslam dininin en temel özelliklerinden biri, insanın tüm yaşamını Allah korkusu üzerine bina etmesi ve tüm ibadetlerini de yalnızca Allah'ın rızasını, rahmetini ve cennetini kazanmak için yapmasıdır. Allah bir ayetinde müminlere "De ki: "Şüphesiz benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm alemlerin Rabbi olan Allah'ındır" şeklinde buyurmaktadır. (Enam Suresi, 162)

Kuran'da, "Ancak tevbe edenler, ıslah edenler, Allah'a sınıksız sarılanlar ve dinlerini katıksız olarak Allah için (halis) kılanlar başka; işte onlar mü'minlerle beraberdirler. Allah mü'minlere büyük bir ecir verecektir" (Nisa Suresi, 146) ayetiyle de müminlere, dini sadece Allah için, başka hiçbir amaç katmaksızın yaşamaları emredilmiştir. Bir kimsenin Allah'a sınıksız sarılması, Allah'tan başka bir ilah olmadığını bilerek, hayatını yalnızca O'nu razı etmeye adanması ve her ne olursa olsun Allah'a olan sadakatinden vazgeçmemesi o kişinin ihlas sahibi olduğunu gösterir.

İhlas sahibi bir mümin, yaptığı işler ve ibadetlerle Allah'ın dışında bir başkasının sevgisini, hoşnutluğunu, takdirini, ilgi ve beğenisini elde etmeye çalışmaz. İhlas sahibi müminlere en güzel örnek Hz. Muhammed (sav) ve diğer peygamberlerdir.

Peygamber Efendimiz, sadece Allah'ın hoşnutluğunu aramış, hiçbir çıkar veya dünyevi bir kazanç düşünmeden, hayatı boyunca Allah'ın rızasını, rahmetini ve cennetini kazanmak için çaba göstermiştir.

De ki: "Ben, buna karşı sizden bir ücret istemiyorum ve (kendiliğinden) bir yükümlülük getirenlerden de değilim." (Sad Suresi, 86)

De ki: "Ben sizden bir ücret istemişsem, artık o sizin olsun. Benim ecrim (ücretim), yalnızca Allah'a aittir. O, herşeye şahid olandır." (Sebe Suresi, 47)

Peygamberimiz (sav)'in zorluklar karşısındaki güzel sabrı

Hız. Muhammed (sav), peygamberliği boyunca daha önce de belirtildiği gibi, türlü zorluklarla karşılaşmıştır. Kavminden inkar edenler ve müşrikler ona karşı son derece incitici sözler söylemişler, hatta büyücü veya delidir demişler, bazıları da Peygamberimiz (sav)'i öldürmek dahi istemiş ve bunun için planlar kurmuştur. Buna rağmen, Peygamberimiz (sav) her kültürden ve karakterden insanı eğitmeye, onlara Kuran'ı, dolayısıyla güzel ahlakı, güzel tavrı öğretmeye çalışmıştır.

Kuran ayetlerinde bildirildiği gibi, bazı kişiler en temel görgü kurallarından dahi habersiz oldukları için Peygamberimiz (sav) gibi ince düşünceli, üstün ahlaklı bir insana sıkıntı verebileceklerini düşünmemişlerdir. Peygamberimiz (sav) ise tüm bunlara karşı büyük bir sabır göstermiş, her durumda Allah'a yönelerek Allah'ın yardımını istemiş ve müminlere de sabrı ve tevekkülü tavsiye etmiştir.

Allah, Kuran'da Peygamber Efendimize birçok ayeti ile, inkar edenlerin söylediklerine karşı sabırlı olmasını şöyle tavsiye etmektedir:

Öyleyse sen, onların dediklerine karşılık sabret ve Rabbini güneşin doğuşundan önce ve batışından önce hamd ile tesbih et. (Kaf Suresi, 39)

Onların sözleri seni üzmesin. Şüphesiz 'izzet ve gücün' tümü Allah'ındır. O, işitendir, bilendir. (Yunus Suresi, 65)

Andolsun, onların söylemekte olduklarına karşı senin göğsünün daraldığını biliyoruz. (Hicr Suresi, 97)

Şimdi onların: "Ona bir hazine indirilmeli veya onunla birlikte bir melek gelmeli değil miydi?" demeleri dolayısıyla göğsün daralıp sana vahyolunanlardan bir kısmını terk mi edeceksin? Sen yalnızca bir uyarıcısın. Allah herşeye vekildir. (Hud Suresi, 12)

Peygamberimiz (sav)'in nelere sabır göstererek üstün bir ahlak sergilediğini düşünen müminlerin karşılaştıkları olaylarda kendilerine onu örnek almaları gerekir. Nefislerine ters düşen en küçük bir olayda ümitsizliğe kapılanlar, en küçük bir itirazda tahammülsüzlük gösterenler, Allah'ın dinini anlatmaktan vazgeçenler ya da yaptıkları ticarete başarısız olunca mutsuz olanlar, bu tavırlarının Allah'ın Kitabı'na ve Peygamberimiz (sav)'in sünnetine uygun

olmadığını bilmelidirler. İman edenler, her olayda sabır gösterip, Allah'ı vekil tutup O'na hamd ederek, Peygamberimiz (sav) gibi üstün bir ahlak göstermeli ve Rabbimizin rızasını, rahmetini ve cennetini ummalırlar.

Peygamberimiz (sav) yanındakilere daima hoşgörölü davranmıştır

Daha önce de belirtildiği gibi Peygamberimiz (sav)'in yanında her karakterden, her düşünceden insan vardı. Ancak Peygamberimiz (sav) hayatı boyunca her biri ile tek tek ilgilenmiş, her birinin eksiklerini ve hatalarını düzeltmek için onları uyarmış, temizliklerinden imanlarına kadar onları her türlü konuda eğitmeye çalışmıştır. Onun bu şefkatli, hoşgörölü, anlayışlı ve sabırlı tavrı, birçok insanın kalbinin dine ısınmasına ve Peygamberimiz (sav)'e büyük bir içtenlik ve sevgi ile bağlanmalarına vesile olmuştur. Allah, Peygamber Efendimizin çevresindekilere gösterdiği bu güzel tavrını Kuran'da şöyle bildirmektedir:

Allah'tan bir rahmet dolayısıyla, onlara yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın onlar çevrenden dağılır giderlerdi. Öyleyse onları bağışla, onlar için bağışlanma dile... (Al-i İmran Suresi, 159)

Allah bir başka ayetinde ise Peygamberimiz (sav)'e çevresindekilere karşı nasıl davranması gerektiğini şöyle bildirmiştir:

Biz onların neler söylediklerini daha iyi biliriz. Sen onların üzerinde bir zorba değilsin; şu halde, Benim kesin tehdidimden korkanlara Kur'an ile öğüt ver. (Kaf Suresi, 45)

Peygamberimiz (sav), çevresindekilere dini zor kullanarak veya şart koşarak kabul ettirmeye çalışmamış her türlü durumda güzellikle anlatmıştır.

Peygamberimiz (sav) güçlü vicdanı ile ümmetini her yönüyle sahiplenmiş, onlara her konuda bir velinimet olmuştur. Bu özelliklerinden dolayı Peygamberimiz (sav) Kuran'ın birçok ayetinde "sahibiniz" (arkadaş, sıkı dost, sahip) olarak zikredilir. (Sebe Suresi, 46/Necm Suresi, 2/ Tekvir Suresi, 22)

Peygamberimiz (sav)'in bu vicdanlı tavrını takdir edip anlayabilen müminler de, onu kendilerine herkesten çok daha yakın görmüşler ve onu kendi nefislerinden çok daha üstün tutmuşlardır. Bir ayette Allah bunu şöyle bildirir:

Peygamber, mü'minler için kendi nefislerinden daha evladır ve onun zevceleri de onların anneleridir... (Ahzab Suresi, 6)

Büyük İslam alimi İmam Gazali, hadis alimlerinden derlediği bilgiler ile Peygamber Efendimizin çevresindekilere karşı tutumunu şöyle özetlemiştir:

"... Huzurunda oturan herkese mübarek yüzünden nasibini verir, iltifat buyururdu. Bu yüzden huzurundaki herkes onun nezdinde kendisinden daha değerlisi olmadığı düşüncesine kapılırdı. Evet onun oturuşu, dinleyişi, sözleri, güzel latifeleri ve teveccühü hep nezdinde oturanlar içindi. Bununla birlikte onun meclisi haya, tevazu ve emniyet meclisiydi.

... Kendilerine ikram ve gönüllerini hoş tutmak için sahabelerini künyeleri ile çağırır, künyesi olmayanlara künye bularak onunla hitap ederdi.

Öfkelenmekten son derece uzak ve bir şeye çabucak rıza gösterendi. İnsanlara karşı insanların en şefkatlisiydi. Öyle ya, insanların en hayırlısı insanlara hayrı dokunan, insanların en yararlısı da insanlara faydalı olandır."9

Peygamberimiz (sav)'in çevresindekileri dine bağlayan ve kalplerini imana ısındıran insan sevgisi, ince düşüncesi ve şefkati, tüm Müslümanların önemle üzerinde durmaları gereken bir ahlak üstünlüğüdür.

Peygamberimiz (sav)'in tüm insanlığa örnek adaleti

Allah Kuran'da müminlere "Allah için şahidler olarak adaleti ayakta tutun. (Onlar) ister zengin olsun, ister fakir olsun; çünkü Allah onlara daha yakındır. Öyleyse adaletten dönüp heva (tutkuları)nıza uymayın" (Nisa Suresi, 135) şeklinde buyurmaktadır. Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav), hem Müslümanlar arasında verdiği hükümler, hem diğer din, dil, ırk ve

kavimlerden olan kişilere karşı adil ve hoşgörölü tutumu, hem de Allah'ın ayetinde bildirdiği gibi zengin, fakir ayırmaksızın herkese eşit davranmasıyla tüm insanlar için çok büyük bir örnektir.

Allah bir ayetinde Resulüne şöyle buyurmaktadır:

Onlar, yalana kulak tutanlardır, haram yiyicilerdir. Sana gelirlerse aralarında hükmet veya onlardan yüz çevir. Eğer onlardan yüz çevirecek olursan, sana hiçbir şeyle kesin olarak zarar veremezler. Aralarında hükmedersen adaletle hükmet. Şüphesiz, Allah, adaletle hüküm yürütenleri sever. (Maide Suresi, 42)

Peygamberimiz (sav) böylesine zorlu bir kavmin içinde dahi, Allah'ın emrine uymuş ve hiçbir zaman adaletten taviz vermemiştir. Daima "Rabbim adaletle davranmayı emretti..." (Araf Suresi, 29) diyerek her devirde tüm insanlara örnek olmuştur.

Hız. Muhammed (sav)'in peygamberliği süresince adil tutumuna örnek teşkil eden birçok olay yaşanmıştır. Peygamberimiz (sav)'in yaşadığı coğrafyada çok çeşitli din, dil, ırk ve kabileden insan birarada yaşıyordu. Bu toplulukların birarada huzur ve güven içinde yaşamaları, aralarına nifak sokmaya çalışanların etkisiz bırakılmaları çok zordu. En küçük bir sözden veya tavırdan hemen bir grup diğetine karşı öfkelenip saldıracabiliyordu. Ancak Peygamberimiz (sav)'in adaleti, Müslümanlar için olduğu kadar bu topluluklar için de bir huzur ve güvence kaynağı olmuştur. Asr-ı Saadet döneminde Arabistan Yarımadasında Hristiyan, Musevi, putperest, ayırt etmeksizin herkese adil davranılmıştır. Peygamberimiz (sav) Allah'ın "Dinde zorlama (ve baskı) yoktur..." (Bakara Suresi, 256) ayetine uyarak, herkese hak dini anlatmış ancak seçimlerini yapmak konusunda serbest bırakmıştır.

Allah, Peygamberimiz (sav)'e bir başka ayetinde de, farklı dinlerden insanlara karşı nasıl bir adalet ve uzlaşma içinde olması gerektiğini şöyle bildirmiştir:

Şu halde, sen bundan dolayı davet et ve emrolunduğun gibi doğru bir istikamet tuttur. Onların heva (istek ve tutku)larına uyma. Ve de ki: Allah'ın indirdiği her kitaba inandım. Aranızda adaletli davranmakla emrolundum. Allah, bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbinizdir. Bizim amellerimiz bizim, sizin amelleriniz sizindir. Bizimle aranızda 'deliller getirerek tartışma (ya, huccete gerek)' yoktur. Allah bizi biraraya getirip-toplayacaktır. Dönüş O'nadır." (Şura Suresi, 15)

Peygamberimiz (sav)'in Kuran ahlakına uyarak gösterdiği bu güzel tavrı, bugün farklı dinlerden insanların birbirlerine karşı tutumları konusunda örnek olmalıdır.

Peygamberimiz (sav)'in adaleti, farklı ırklardan insanlar arasında da uzlaşma sağlamıştır.

Peygamberimiz (sav) birçok konuşmasında, hatta Veda Hutbesinde de ırklara göre bir üstünlük olamayacağını, Allah'ın ayetinde haber verdiği gibi "üstünlüğün takvaya göre olacağını" bildirmiştir. Ayette şöyle buyrulmaktadır:

Ey insanlar, gerçekten, Biz sizi bir erkek ve bir diğiden yarattık ve birbirinizle tanışmanız için sizi halklar ve kabileler (şeklinde) kıldık. Şüphesiz, Allah katında sizin en üstün (kerim) olanınız, (ırk ya da soyca değil) takvaca en ileride olanınızdır. Şüphesiz Allah, bilendir, haber alandır. (Hucurat Suresi, 13)

Peygamberimiz (sav) ise iki ayrı hadisinde şöyle buyurmuştur:

"Ey insanlar! Hepiniz Adem'in çocuklarısınız. Adem ise topraktan yaratılmıştır. İnsanlar muhakkak ve muhakkak ırklarıyla övünmeyi bırakmalılar."10

"Sizin şu soyunuz-sopunuz kimseye üstünlük ve kibir taslamaya vesile olacak şey değildir. (Ey insanlar)! Hepiniz Adem'in çocuklarısınız. Hepiniz bir ölçek içindeki birbirine müsavi buğday taneleri gibisiniz... Halbuki, hiç kimsenin kimseye din ve takva müstesna üstünlüğü yoktur. Kişiyi kötü olması için; başkalarını yermesi, küçük görmesi, cimri, kötü huylu, had ve hududu aşmış olması yeter."11

Peygamberimiz (sav) Veda Hutbesi'nde de Müslümanlara şöyle seslenmişti:

"Soylarla övünülmez. Araplar, Arap olduklarından Acemlerden; Acemler de, Acemi olduklarından Araplardan üstün sayılamazlar. Çünkü Allah katında en yüce olanınız, ona karşı gelmekten en fazla kaçınanınız (en takvalınız)dır."12

Arap Yarımadasının güney kısmındaki Hristiyan Necran Halkı ile yapılan bir antlaşma da Peygamber Efendimizin adaletine çok güzel bir örnek teşkil etmektedir. Bu antlaşmanın maddelerinden biri şöyledir:

"Necranlıların ve maiyetindekilerin canları, malları, dinleri varları ve yokları, aileleri, kiliseleri ve sahip oldukları herşey Allah'ın ve Allah'ın Peygamberinin güvencesi (himayesi) altına alınacaktır."13

Peygamberimiz (sav)'in Hristiyan, Yahudi ve müşrik topluluklarla imzaladığı Medine Vesikası da önemli bir adalet örneğidir. Farklı inançlara sahip topluluklar arasında adaletin sağlanması ve her topluluğun çıkarlarının gözetilmesi için hazırlanan bu vesika sayesinde yıllarca düşmanlık içinde yaşayan topluluklara barış getirilmiştir. Medine Vesikası'nın en belirgin özelliklerinden biri inanç özgürlüğü sağlamasıdır. Bu konu ile ilgili madde şöyledir:

"Ben-i Avf Yahudileri, müminlerle beraber aynı ümmettirler, Yahudilerin dinleri kendilerine, Müslümanların dinleri de kendilerinedir."14

Medine Vesikasının 16. maddesinde ise, "Bize tabi olan Yahudiler, hiçbir haksızlığa uğramaksızın ve düşmanlarıyla da yardımlaşmaksızın, yardım ve desteğimize hak kazanacaklardır"¹⁵ diye bildirilmiştir. Peygamberimiz (sav)'den sonra da sahabeleri Peygamberimiz (sav)'in antlaşmaya koydurduğu bu hükme sadık kalmışlar ve aynı hükmü, Berberi, Budist, Brahman ve benzeri inançlara sahip kişiler için de uygulamışlardır.¹⁶

Asr-ı Saadet döneminin barış, huzur ve güvenlik içinde geçmesinin en önemli nedenlerinden biri, Kuran ahlakına uyan Peygamberimiz (sav)'in adaletli tutumudur.

Peygamberimiz (sav)'in adaleti, Müslüman olmayan kişilerde de bir güven duygusu uyandırmıştır ve müşriklerden dahi Peygamberimiz (sav)'in himayesi altına girmek isteyenler olmuştur. Allah Kuran'da müşriklerin bu taleplerini bildirmiş ve aynı zamanda Peygamberimiz (sav)'e bu kişilere karşı nasıl davranması gerektiğini de vahyetmiştir:

"Eğer müşriklerden biri, senden 'eman (himaye) isterse', ona eman ver; öyle ki Allah'ın sözünü dinlemiş olsun, sonra onu 'güvenlik içinde olacağı yere ulaştır'... Şu halde o (anlaşmalı olanlar), size karşı (doğru) bir tutum takındıkça, siz de onlara karşı doğru bir tutum takının. Şüphesiz Allah, muttaki olanları sever." (Tevbe Suresi, 6-7)

Günümüzde de, dünyanın dört bir yanında meydana gelen çatışmaların, kavgaların, huzursuzlukların tek çözümü Kuran ahlakına uymak ve Peygamberimiz (sav) gibi din, dil veya ırk ayrımı gözetmeksizin, adaletten hiçbir zaman ayrılmamaktır.

Peygamberimiz (sav)'e itaat eden Allah'a itaat etmiş olur

Allah, tüm insanları gönderdiği elçilere uymakla ve onlara itaat etmekle sorumlu tutmuştur. Elçiler, Allah'ın emirlerini yerine getiren, insanlara Allah'ın vahyini ileten ve hal ve tavırlarıyla, konuşmalarıyla, kısacası tüm hayatlarıyla insanlara Allah'ın en hoşnut olacağı insan modelini ve hayatın nasıl yaşanması gerektiğini gösteren mübarek insanlardır. Allah Kuran'da elçilerine uyanların kurtuluşa ereceklerini bildirmiştir. Bu nedenle Peygamberimiz (sav)'e itaat, önemli bir ibadettir. Allah itaat konusunun önemini Kuran'da şöyle haber verir:

Biz elçilerden hiç kimseyi ancak Allah'ın izniyle kendisine itaat edilmesinden başka bir şeyle göndermedik. Onlar kendi nefislerine zulmettiklerinde şayet sana gelip Allah'tan bağışlama

dileselerdi ve elçi de onlar için bağışlama dileseydi, elbette Allah'ı tevbeleri kabul eden, esirgeyen olarak bulurlardı. (Nisa Suresi, 64)

Kim Allah'a ve Resul'e itaat ederse, işte onlar Allah'ın kendilerine nimet verdiği peygamberler, doğrular (ve doğrulayanlar), şehidler ve salihlerle beraberdir. Ne iyi arkadaşdır onlar? (Nisa Suresi, 69)

Kuran'ın birçok ayetinde ise, peygamberlere itaat edenlerin aslında Allah'a itaat etmiş oldukları bildirilir. Elçilere başkaldıranlar ise, gerçekte Allah'a karşı gelmişlerdir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Kim Resul'e itaat ederse, gerçekte Allah'a itaat etmiş olur. Kim de yüz çevirirse, Biz seni onların üzerine koruyucu göndermedik. (Nisa Suresi, 80)

Şüphesiz sana biat edenler, ancak Allah'a biat etmişlerdir. Allah'ın eli, onların ellerinin üzerindedir. Şu halde, kim ahdini bozarsa, artık o, ancak kendi aleyhine ahdini bozmuş olur. Kim de Allah'a verdiği ahdine vefa gösterirse, artık O da, ona büyük bir ecir verecektir. (Fetih Suresi, 10)

Peygamberimiz (sav) de, hadis-i şeriflerinde itaatın önemini hatırlatmış ve şöyle buyurmuştur:

"Kim bana itaat ederse, muhakkak ki Allah'a itaat etmiştir. Kim de bana isyan ederse muhakkak ki Allah'a isyan etmiştir."17

Allah, Kuran'da Peygamberimiz (sav)'in müminler için bir koruyucu ve yönetici olduğunu bildirmektedir. Bu nedenle Müslümanlar her konuda Peygamberimiz (sav)'e danışır, onun fikrini ve rızasını alarak bir işe başlardı. Ayrıca aralarında anlaşmazlığa düştükleri konularda, çözüm bulamadıklarında veya ümmetin güvenliğine, sağlığına, ekonomik durumuna yönelik bir haber öğrendiklerinde bunları da hemen Peygamberimiz (sav)'e iletir ve ondan en hayırlı ve güvenli çözüm veya yöntemi öğrenerek uygularlardı.

Bu, Allah'ın Kuran'da müminlere emrettiği çok önemli bir ahlaktır. Örneğin Allah bir ayetinde, tüm haberlerin peygambere veya onun kendisine vekil kıldığı kişilere iletilmesini emretmektedir. Ayette şöyle buyrulur:

Kendilerine güven veya korku haberi geldiğinde, onu yaygınlaştırıverirler. Oysa bunu peygambere ve kendilerinden olan emir sahiplerine götürmüş olsalardı, onlardan 'sonuç-çıkarabilenler' onu bilirlerdi. Allah'ın üzerinizdeki fazlı ve rahmeti olmasaydı, azınız hariç herhalde şeytana uymuştunuz. (Nisa Suresi, 83)

Bu elbette ki birçok hayrı ve hikmeti olan bir emirdir. Herşeyden önce Peygamberimiz (sav)'in her emri ve hükmü Allah'ın koruması altındadır. Dolayısıyla verdiği kararlar daima hayır olur. Ayrıca Peygamberimiz (sav) ümmetin en akıllı ve hikmetli kişisidir. İnsan her işinde doğal olarak en ehil, en yüksek akla ve vicdana sahip olan, en çok güvendiği ve emin olduğu kişiye danışmak, bir haberi sonuç çıkarması için ona götürmek ister.

Peygamberimiz (sav)'in tüm bu özelliklerinin yanında, bütün haberlerin tek bir kişide toplanmasının bir hikmeti de, bu haberlerin bütününden daha akılcı ve sağlıklı yorumlar yapılabilecek olmasıdır. Allah bir başka ayetinde ise, müminlerin aralarındaki anlaşmazlıklarda Peygamberimiz (sav)'i hakem tutmalarını bildirmiştir. Bu tür çözümsüzlüklerin hemen Peygamberimiz (sav)'e iletilmesi Allah'ın emridir ve bu nedenle de akla, vicdana ve adaba uygun olandır. Ayrıca, Peygamberimiz (sav)'in verdiği hükme gönülden ve hiçbir kuşkuyla kapılmadan itaat etmek son derece önemlidir. Onun verdiği karar o insanın çıkarları ile çelişse de, gerçekten iman edenler bu durumdan hiçbir burukluk duymaz ve hemen razı olarak peygamberin hükmüne itaat ederler. Allah bu önemli itaat özelliğini Kuran'da şöyle bildirmiştir:

Hayır öyle değil; Rabbine andolsun, aralarında çekiştikleri şeylerde seni hakem kılıp sonra senin verdiğin hükme, içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın, tam bir teslimiyetle teslim olmadıkça, iman etmiş olmazlar. (Nisa Suresi, 65)

Peygamberimiz (sav)'in tüm kararlarının daima Allah'ın koruması altında olduğunu fark edemeyen bazı zayıf imanlı ya da ikiyüzlü kişiler, Peygamberimiz (sav)'in her konudan haberdar olarak bilgilendirilmesine karşı çıkmış ve bu konuda fitne çıkarmaya çalışmışlardır. Bu durumun bildirildiği ayet şöyledir:

İçlerinden Peygamberi incitenler ve: "O (her sözü dinleyen) bir kulaktır" diyenler vardır. De ki: "O sizin için bir hayır kulağıdır. Allah'a iman eder, mü'minlere inanıp-güvenir ve sizden iman edenler için bir rahmettir. Allah'ın elçisine eziyet edenler... Onlar için acı bir azab vardır." (Tevbe Suresi, 61)

Bu kişiler imanın özünü kavrayamadıkları ve Peygamberimiz (sav)'i takdir edip tanıyamadıkları

için onun herşeyden haberdar olmasını cahiliye zihniyeti ile değerlendirmişlerdir. Çünkü cahiliye insanları sahip oldukları bilgileri hayır, güzellik, insanların iyiliği ve güvenliği için kullanmazlar. Onlar bunu ancak dedikodu ve fitne için kullanır, insanları birbirine düşürmeye, tuzaklar kurmaya çalışırlar. Oysa, Peygamberimiz (sav) kendisine gelen her haberle hem Müslümanların hem de koruması altındaki diğer insanların güvenliğini, sağlığını, huzurunu sağlamış, olası tehlikeleri bertaraf ederek, müminlere kurulan tuzakları bozmuş, iman zaafiyeti içinde olanları tespit ederek onların imanlarını güçlendirecek önlemler almış, müminleri zayıflatacak, şevklerini kırarak tüm ihtimallerin önünü kesmiş, müminlere güzellik ve hayır getirecek türlü yöntemler belirlemiştir. Bu nedenle Allah ayetlerde onun, "bir hayır kulağı" olduğunu bildirmiştir. Peygamberimiz (sav)'in her sözü, her kararı, her önlemi müminlere ve aslında tüm insanlara hayır ve güzellik getirmiştir.

Peygamberimiz (sav) insanları vicdanlarını etkileyecek şekilde hikmetle uyarıp korkutmuştur

Peygamber Efendimiz, kendisine Kuran vahyedildikten itibaren hayatı boyunca insanları Allah'ın dinine çağırmış, onlara doğru yolu göstererek rehberlik etmiştir. Kuran'ın bir ayetinde Peygamberimiz (sav)'in şöyle hitap etmesi bildirilir:

De ki: "Bu, benim yolumdur. Bir basiret üzere Allah'a davet ederim; ben ve bana uyanlar da. Ve Allah'ı tenzih ederim, ben müşriklerden değilim." (Yusuf Suresi, 108)

Kuran ayetlerinden anlaşıldığı üzere Peygamberimiz (sav) insanları uyarıp korkuturken ve onlara Kuran'ı, güzel ahlakı öğretirken birçok zorluklarla karşılaşmıştır. Herkes hidayet ehli olmadığı için, kıskançlığından, kininden, öfkesinden dolayı Peygamberimiz (sav)'e zorluk çıkaranlar, söylediği sözü kavrayamayanlar, anladığı halde ağırdan alanlar, Peygamberimiz (sav)'in söylediklerine inandım dediği halde gerçekte inanmayıp iki yüzlü davrananlar ve benzeri kötü ahlak gösterenler olmuştur. Peygamberimiz (sav) bunlara rağmen hiçbir zaman yılmadan dini anlatmaya büyük bir kararlılıkla devam etmiştir. Bu kişilerin tavırları bir ayette şöyle açıklanır:

... Siz Kitabın tümüne inanırsınız, onlar sizinle karşılaştıklarında "inandık" derler, kendi başlarına kaldıklarında ise, size olan kin ve öfkelerinden dolayı parmak uçlarını ısırırlar. De ki: "Kin ve öfkenizle ölün." Şüphesiz Allah, sinelerin özünde saklı duranı bilendir. (Al-i İmran Suresi, 119)

Peygamberimiz (sav)'in, münafıklara karşı tavrı ve kararlılığı ise ayette şöyle bildirilir:

Kendilerine kitap verdiklerimiz, sana indirilen dolayısıyla sevinirler; fakat (Müslümanların aleyhinde birleşen) gruplardan, onun bazısını inkar edenler vardır. De ki: "Ben, yalnızca Allah'a kulluk etmek ve O'na ortak koşturmakla emrolundum. Ben ancak O'na davet ederim ve son dönüşüm O'nadır." (Rad Suresi, 36)

Peygamberimiz (sav) münafıkları uyarmaya devam etmiş, dine ve kendisine karşı düşmanlık beslemelerine rağmen belki vazgeçerler ve hidayet bulurlar diye onlara dini en etkili şekilde anlatmıştır. Münafıkların Peygamberimiz (sav)'in anlattıklarına karşı gösterdikleri tavır ise Nisa Suresi'nde şöyle haber verilir:

Sana indirilene ve senden önce indirilene gerçekten inandıklarını öne sürenleri görmedin mi? Bunlar, tağut'un önünde muhakeme olmayı istemektedirler; oysa onlar onu reddetmekle emrolunmuşlardır. Şeytan da onları uzak bir sapıklıkla sapıtmak ister. Onlara: "Allah'ın indirdiğine ve elçiye gelin" denildiğinde, o münafıkların senden kaçabildiklerince kaçtıklarını görürsün. (Nisa Suresi, 60-61)

Münafıkların bu iki yüzlü tavırlarına rağmen Peygamberimiz (sav) onlara öğüt vermiş, onların vicdanlarını etkileyerek, doğruyu görmelerini sağlayacak şekilde onlarla konuşmuştur. Bir ayette şöyle buyrulur:

İşte bunların, Allah kalplerinde olanı bilmektedir. O halde sen, onlardan yüz çevir, onlara öğüt ver ve onlara nefislerine ilişkin açık ve etkileyici söz söyle. (Nisa Suresi, 63)

Kendisine düşman olan insanlara öğüt vermek, hatalarını açıkça söyleyerek onları doğru yola çağırmak elbette ki güç bir sorumluluktur. Ancak, Peygamberimiz (sav) gibi Allah'a dayanıp güvenen, hidayeti verenin Allah olduğunu bilen, insanlardan değil sadece Allah'tan korkup sakınan bir insan için, her işte olduğu gibi bunda da Allah'ın yardımı ve kolaylıklar vardır.

Allah Kuran'da birçok ayetinde sapıklık içinde olan insanları doğru yola iletmek, onları arındırmak ve onlara ayetlerini öğretmek için elçilerini gönderdiğini bildirmektedir. Yukarıda da belirtildiği gibi Peygamberimiz (sav) Allah'ın kendisine verdiği bu sorumluluğu büyük bir sabır, şevk ve kararlılıkla hayatı boyunca sürdürmüştür. Vefatına çok yakın bir zaman kala yaptığı Veda Hutbesi'nde dahi Müslümanları eğitmeye ve onlara öğüt vermeye devam etmiştir.

Allah'ın Peygamberimiz (sav)'e verdiği bu güzel sorumluluklar ayetlerde şöyle bildirilir:

Öyle ki size, kendinizden, size ayetlerimizi okuyacak, sizi arındıracak, size Kitap ve hikmeti öğretecek ve bilmediklerinizi bildirecek bir elçi gönderdik. (Bakara Suresi, 151)

Andolsun ki Allah, müminlere, içlerinde kendilerinden onlara bir peygamber göndermekle lütufta bulunmuştur. (Ki O) Onlara ayetlerini okuyor, onları arındırıyor ve onlara Kitabı ve hikmeti öğretiyor. Ondan önce ise onlar apaçık bir sapıklık içindeydiler. (Al-i İmran Suresi, 164)

O, ümmîler içinde, kendilerinden olan ve onlara ayetlerini okuyan, onları arındırıp-temizleyen ve onlara kitap ve hikmeti öğreten bir elçi gönderendir. Oysa onlar, bundan önce gerçekten açıkça bir sapıklık içinde idiler. (Cuma Suresi, 2)

Allah bir ayetinde, Peygamberimiz (sav)'in öğütlerinin, hatırlatma ve uyarılarının inananlar için "hayat verecek şeyler" olduğunu bildirmektedir. Ayette şöyle buyrulmaktadır:

Ey iman edenler, size hayat verecek şeylere sizi çağırdığı zaman, Allah'a ve Resûlü'ne icabet edin. Ve bilin ki muhakkak Allah, kişi ile kalbi arasına girer ve siz gerçekten O'na götürülüp toplanacaksınız. (Enfal Suresi, 24)

Bu nedenle Peygamberimiz (sav)'in çağrı ve öğütleri herhangi bir insanın çağrısı gibi değildir. Bu çağrılara uymak, insanın dünyada ve ahirette kurtuluşu demektir. Peygamberimiz (sav)'in her çağrısında insanı kötülüklerden, zulümden, karamsarlıktan, azaptan kurtaracak hikmetler vardır. Peygamberimiz (sav)'in her öğüdünde Allah'ın ilhamı ve koruması olduğu için, samimi bir Müslüman bu öğütlere gönülden teslim olarak, hidayet bulur.

Peygamberimiz (sav)'in günümüze ulaşan sözlerinde onun müminlere verdiği güzel öğütler de bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi sahabesi Muaz (r.a)'a verdiği öğüttür. Ona şöyle söylediği aktarılır:

"Muaz! Sana Allah'tan korkmanı, sözün doğrusunu söylemeni, sözünde durmanı, emaneti yerine getirmeni, hıyanetten uzak kalmanı, komşu hakkını korumanı, yetime acımanı, tatlı sözlülüğü, bol bol selam vermeni, işin iyisini yapmanı, az tamahkarlığı, imana sarılmanı, Kuran'ı derinliğine anlamayı, ahiret sevgisini, hesaptan korkmanı, tevazu kanatlarını indirmeni tavsiye ederim.

Muaz! Seni hikmet sahiplerine sövmekten, doğru söyleyene yalan söylemekten, günahkara boyun eğmekten, adaletli bir hükümdara baş kaldırmaktan, yeryüzünde fesat çıkarmaktan men

ederim.

Muaz! Sana her taşın, ağacın ve duvarın yanında nerede olursan ol Allah'tan korkmanı işlediğin her günahın ardından gizlisine gizli, aleni olanına da aleni tevbe etmeni tavsiye ederim."18

Peygamber Efendimiz, yakınlarını ve Müslümanları böyle eğitmiş ve onları her zaman güzel huylu olmaya çağırmıştır.

Peygamberimiz (sav) konuşmalarında daima Allah'ı tesbih ederdi

Peygamberimiz (sav), Allah'ın "... Ve O'nu tekbir edebildikçe tekbir et" (İsra Suresi, 111) ayetiyle bildirdiği emrine uygun olarak bir konuyu anlatırken, müminlere öğüt verirken, insanlara seslenirken veya dua ederken, hep Rabbimizi en yüce ve en güzel isimleri ile anar, O'nun gücünü, üstünlüğünü ve büyüklüğünü zikrederdi. Allah, Peygamberimiz (sav)'e, insanlara nasıl hitap etmesi gerektiğini şu ayetlerle bildirmiştir:

De ki: "Ey mülkün sahibi Allah'ım, dilediğine mülkü verirsın ve dilediğinden mülkü çekip-alırsın, dilediğini aziz kılar, dilediğini alçaltırsın; hayır Senin elindedir. Gerçekten Sen, herşeye güç yetirensin. Geceyi gündüze bağlayıp-katarsın, gündüzü de geceye bağlayıp-katarsın; diriyi ölüden çıkarırsın, ölüyü de diriden çıkarırsın. Sen, dilediğine hesapsız rızık verirsın." De ki: "Sinelerinizde olanı -gizleseniz de, açığa vursanız da- Allah bilir. Ve göklerde olanı da, yerde olanı da bilir. Allah, herşeye güç yetirendir." (Al-i İmran Suresi, 26-27-29)

De ki: "... Hüküm yalnızca Allah'ındır. O, doğru haberi verir ve O, ayırt edenlerin en hayırlısıdır." (Enam Suresi, 57)

De ki: "Ey insanlar, ben Allah'ın sizin hepinize gönderdiği bir elçisi (peygamberi)yim. Ki göklerin ve yerin mülkü yalnız O'nundur. O'ndan başka ilah yoktur, O diriltir ve öldürür. Öyleyse Allah'a ve ümmi peygamber olan elçisine iman edin. O da Allah'a ve O'nun sözlerine inanmaktadır. Ona iman edin ki hidayete ermiş olursunuz. (Araf Suresi, 158)

De ki: "Rabbimin sözleri(ni yazmak) için deniz mürekkep olsa ve yardım için bir benzerini (bir o kadarını) dahi getirsek, Rabbimin sözleri tükenmeden önce, elbette deniz tükeniverirdi. (Kehf

Suresi, 109)

De ki: O Allah, birdir. Allah, Samed'dir (herşey O'na muhtaçtır, daimdir, hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır). O, doğurmamıştır ve doğurulmamıştır. Ve hiçbir şey O'nun dengi değildir. (İhlas Suresi, 1-4)

Peygamberimiz (sav), bir Müslümana öğüt verirken de ona önce Allah'ın yüceliğini hatırlatmış ve şöyle demiştir:

"Allah'tan başka ilah yoktur, o tektir, şeriksizdir. Arz ve semanın mülkü O'na aittir. Bütün hamdler O'nadır, O herşeye kadirdir." de... Taşlanmış şeytandan Allah'a sığın."19

Peygamber Efendimizin her halini, ahlakını ve takvasını kendisine örnek edinen, Kuran'a ve Peygamberimiz (sav)'in sünnetine uyan her müminin konuşması da, insanlara Allah'ı, O'nun gücünü ve büyüklüğünü hatırlatan, daima Allah'a çağıran, insanlara Allah'ı sevdiren ve O'ndan korkup sakınmalarına vesile olan bir üslupta olmalıdır. Müminin her konuşmasında Allah'ı unutmadığı, her zaman Rabbimize yöneldiği belli olmalıdır.

Peygamberimiz (sav), müminlere her zaman Allah'ı sevmelerini ve kendisini de Allah'ı sevdikleri için sevmelerini öğütlemiştir. Bir hadiste şöyle bildirilmektedir:

"Size vermekte olduğu nimetlerinden ötürü Allah'ı sevin, beni de Allah beni sevdiği için seviniz."20

Peygamberimiz (sav) bir "Müjdeleyici" idi

Allah "Ey Peygamber, gerçekten Biz seni bir şahid, bir müjde verici ve bir uyarıcı olarak gönderdik" (Ahzab Suresi, 45) ayetinde Peygamberimiz (sav)'in bir müjde verici ve uyarıcı olduğunu bildirmektedir. Peygamberimiz (sav), insanları hem cehennem azabına karşı uyarıp korkutmuş, hem de onları dünyada iyilerin daima üstün geleceği, ahirette ise sonsuz cennet hayatı ile müjdelemiştir. Peygamberimiz (sav)'in bu özelliği Kuran ayetlerinde şöyle bildirilir:

Şüphesiz Biz seni bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak, hak (Kuran) ile gönderdik. Sen cehennem halkından sorumlu tutulmayacaksın. (Bakara Suresi, 119)

Biz onu (Kuran'ı) hak olarak indirdik ve o hak ile indi; seni de yalnızca bir müjde verici ve uyarıp-korkutucu olarak gönderdik. (İsra Suresi, 105)

Gerçekten o (Kuran), alemlerin Rabbinin (bir) indirmesidir. Onu Ruhul-emin indirdi. Uyarıcılardan olman için, senin kalbinin üzerine (indirmiştir). (Şuara Suresi, 192-194)

Biz seni ancak bütün insanlara bir müjde verici ve uyarıcı olarak gönderdik. Ancak insanların çoğu bilmiyorlar. (Sebe Suresi, 28)

Peygamberimiz (sav)'i örnek alarak onun sünnetine uyanlar da onun gibi insanları uyaran ve onlara müjdeler veren kişiler olmalıdırlar. Nitekim Peygamberimiz (sav) de ümmetine müjde verenlerden olmalarını şöyle buyurmuştur:

"Kolaylaştırın, güçleştirmeyin. Müjdeleyin, nefret ettirmeyin. Birbirinizle iyi geçinin, ihtilafa düşmeyin."21

Müjde vermek, müminlerin şevk ve heyecanlarını artırır, yaptıkları salih amellerde daha gayretli ve başarılı olmalarına vesile olur. Yaptığı işi, karşılığını cennette bir güzellik olarak alacağını umarak yapan kişi, elbette ki işini monotonluk içinde, bir alışkanlıkla veya mecburiyetten yapan kişiden çok daha farklı bir ruh hali ve tavır içinde olacaktır. Allah, bu nedenle Peygamberimiz (sav)'e "Müminleri hazırlayıp-teşvik et" (Nisa Suresi, 84) şeklinde buyurmuştur.

Allah bir başka ayetinde ise, "Müminlere müjde ver; gerçekten onlar için Allah'tan büyük bir fazl vardır" (Ahzab Suresi, 47) şeklinde bildirir. Allah'ın emrine ve Peygamberimiz (sav)'in ahlakına uyan her mümin, tüm Müslümanları müjdelemek ve onları teşvik ederek şevklendirmekle sorumludur. Olumsuz konuşmalar yapmak, kolay olan işleri zor gibi gösterip müminleri yıldırmaya çalışmak, güzellikleri, Allah'ın Kuran'da verdiği müjdeleri unutturarak Müslümanları gaflete sürüklemek Müslümanca bir tavır değildir. Kuran ahlakına uygun olan, Peygamberimiz (sav) gibi, Allah'ın Müslümanlara vaat ettiği güzellikleri sık sık hatırlatmak ve onları hep canlı ve şevkli tutmaktır.

Peygamberimiz (sav)'e müjdelemesi emredilen konulardan biri Allah'ın günahları bağışlayan olmasıdır:

... De ki: "Ey kendi aleyhlerinde olmak üzere ölçüyü taşıran kullarım. Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Şüphesiz Allah, bütün günahları bağışlar. Çünkü O, bağışlayandır, esirgeyendir." (Zümer Suresi, 53)

Bizim ayetlerimize iman edenler sana geldiklerinde, onlara de ki: "Selam olsun size. Rabbiniz rahmeti kendi üzerine yazdı ki, içinizden kim bir cehalet sonucu bir kötülük işler sonra tevbe eder ve (kendini) ıslah ederse şüphesiz, O, bağışlayandır, esirgeyendir." (Enam Suresi, 54)

Diğer bir müjde konusu ise cennettir:

De ki: "Size bundan daha hayırlısını bildireyim mi? Korkup sakınanlar için Rablerinin katında, içinde temelli kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler, tertemiz eşler ve Allah'ın rızası vardır. Allah, kulları hakkıyla görendir." (Al-i İmran Suresi, 15)

Peygamberimiz (sav), kavmine kendisinin

de bir insan olduğunu hatırlatmıştır

İnkâr edenlerin temel özelliklerinden biri, kibirleridir. Bu kibirleri nedeniyle Allah'ın elçilerine itaat etmeyi reddetmişler ve itaat etmemek için türlü bahaneler öne sürmüşlerdir. Bu bahanelerinden biri ise, elçilere ancak insanüstü bir varlık olurlarsa itaat edeceklerini söylemeleridir. Peygamberimiz (sav) ise kavmine, kendisinin Allah'a kul olan bir insan olduğunu, onların bu beklentilerinin yersiz olduğunu ve kurtuluşa ermek için Allah'a yönelmelerini söylemiştir. Bu konudaki Kuran ayetlerinde Allah, Peygamberimize şunları söylemesini emretmiştir:

De ki: "Şüphesiz ben, ancak sizin benzeriniz olan bir beşerim; yalnızca bana sizin ilahınızın tek bir ilah olduğu vahyolunuyor. Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, artık salih bir amelde bulunsun ve Rabbine ibadette hiç kimseyi ortak tutmasın." (Kehf Suresi, 110)

De ki: "Eğer yeryüzünde (insan değil de) tatmin bulmuş yürüyen melekler olsaydı, Biz de onlara gökten elçi olarak elbette melek gönderirdik." De ki: "Benimle aranızda şahid olarak Allah yeter; kuşkusuz O, kullarından gerçeğiyle haberdardır, görendir." (İsra Suresi, 95-96)

Peygamberimiz (sav), kavmine kendisinin de Müslüman olmakla ve Allah'a itaat etmekle

emrolunduğunu ve kendisinin sadece uyarmakla sorumlu olduğunu, inkar edenlerin tavırlarından sorumlu tutulmayacağını da bildirmiştir. Bunu haber veren ayetler şöyledir:

(De ki:) "Ben, ancak bu şehrin Rabbine ibadet etmekle emrolundum ki, O, burasını kutlu ve saygıdeğer kıldı. herşey O'nundur. Ve Müslümanlardan olmakla emrolundum." "Ve Kuran'ı okumakla da (emrolundum). Artık kim hidayete gelirse, kendi nefsi için hidayete gelmiştir; kim sapacak olursa, de ki: "Ben yalnızca uyarıcılardanım." Ve de ki: "Allah'a hamdolsun, O size ayetlerini gösterecektir, siz de onları bilip tanıyacaksınız." Senin Rabbin, yaptıklarınızdan gafil değildir. (Neml Suresi, 91-93)

Peygamberimiz (sav) Müslümanların üzerlerindeki zorlukları kaldırmıştır

Peygamberimiz (sav) yukarıda sayılan özellikleri ile, müminlerin üzerlerinden yük almış, onların akıl erdiremeyecekleri veya zorlukla yapacakları işlerde onlara yol göstermiştir. Bunun yanında, insanların bir kısmı kendi kendilerine zulmetmeye, kendilerine zorluk çıkarmaya, kendi akıllarından kurallar çıkarıp, bu kurallara uyduklarında kurtuluş bulacaklarına inanmaya çok yatkındır. Tarih boyunca dinlerin tahrif edilmesinin altında yatan nedenlerden biri de insanların bu özelliğidir. Birçok topluluk, dinde olmayan kurallar uydurmuş, bunlara uyulduğunda da takva olacaklarına kendilerini ve insanları inandırmışlardır. Peygamberimiz (sav)'in en önemli vasıflarından biri ise, insanlar üzerindeki bu kendi elleriyle oluşturdukları zorlukları kaldırmaktır. Allah bir ayetinde Peygamberimiz (sav)'in bu özelliğini şöyle bildirir:

Onlar ki, yanlarındaki Tevrat'ta ve İncil'de (geleceği) yazılı bulacakları ümmi haber getirici (Nebi) olan elçiye (Resul) uyarlar; o, onlara marufu (iyiliği) emrediyor, münkeri (kötülüğü) yasaklıyor, temiz şeyleri helal, murdar şeyleri haram kılıyor ve onların ağır yüklerini, üzerlerindeki zincirleri indiriyor. Ona inananlar, destek olup savunanlar, yardım edenler ve onunla birlikte indirilen nuru izleyenler; işte kurtuluşa erenler bunlardır. (Araf Suresi, 157)

Ayette bildirilen "ağır yük" ve "zincirler" insanların üzerlerindeki zorluklardır. Peygamberimiz (sav) ise hem hayatı ile onlara örnek olup, hem de ayette bildirildiği gibi onları iyiliğe davet edip, kötülüklerden sakındırarak, insanların üzerlerinden zorlukları kaldırmıştır.

Peygamberimiz (sav)'in en güzel örnek olduğu konulardan biri de takvası yani sadece Allah'ın rızasını gözetken tavrıdır. Peygamberimiz (sav) sadece Allah'tan korkup sakındığı ve hiçbir zaman insanların hevalarına uymadığı için daima en doğru yolda olmuştur. Kuran ahlakının bu özelliği insan için büyük bir kolaylık ve güzelliştir. İnsanları memnun etmeye, kendini onlara beğendirmeye çalışan, hem Allah'ın hem de insanların rızasını arayarak, takdir ve övgü peşinde koşan kişiler için her yaptıkları iş büyük bir ağırlıktır. Böyle insanlar hem içlerinden geldiği gibi,

samimi, özgür düşünüp davranamazlar, hem de her insanı aynı anda memnun edemeyecekleri için aradıkları övgü ve takdiri de bulamazlar. En küçük bir hatalarında bile paniğe kapılır, gözüne girmeye çalıştıkları kişilerin hoşnutsuz olduklarını gördüklerinde onların saygı ve güvenini kaybetme korkusunu taşırlar.

Oysa, sadece Allah'ın rızasını gözeten, sadece Allah'tan korkup sakınan Müslümanlar hiçbir zaman başaramayacakları ve onlara dünyada ve ahirette sıkıntı ve kayıp getirecek bir yükün altına girmezler. Hiçbir zaman insanların hoşnutluğu, ne düşündükleri, ayıplayıp kınamaları gibi konularda hesap yapmazlar. Bu nedenle her zaman rahat ve huzurludurlar. Bir hataları olduğunda da bunun hesabını sadece Allah'a vereceklerini, sadece Allah'tan bağışlanma dilemeleri gerektiğini bildikleri için yine bir sıkıntı ve endişe içinde olmazlar.

İşte Peygamber Efendimiz hem sözleri hem de hali ile müminlere ihlasla yaşamayı öğretmiş ve bütün insanlık için ağır bir yük olan "insanların rızasını gözetmeyi" onların sırtından almıştır. Elbette bu, Peygamberimiz (sav)'in inananların üzerinden kaldırdığı zorluklardan yalnızca biridir. Hz. Muhammed (sav), bu şekilde dünyada ve ahirette hayır ve güzellik getirecek pek çok konuda tüm Müslümanlara örnek olmuştur.

Allah, ihlaslı bir insanla, Allah'a eş ve ortaklar koşan kimsenin bir olmayacağını ayette şöyle bildirmektedir:

Allah (ortak koşanlar için) bir örnek verdi: Kendisi hakkında uyumsuz ve geçimsiz bulunan, sahipleri de çok ortaklı olan (köle) bir adam ile yalnızca bir kişiye teslim olmuş bir adam. Bu ikisinin durumu bir olur mu? Hamd, Allah'ındır. Hayır onların çoğu bilmiyorlar. (Zümer Suresi, 29)

Peygamberimiz (sav)'in, müminlerin üzerlerinden kaldırdığı tek zorluk şirk değildir. Peygamberimiz (sav), insanlara güç gelen, onlara sıkıntı veren her türlü zorluğu kaldırmış, onları en kolay ve en güzel olana çağırmış ve herşeyin çözümünü göstermiştir. Bu nedenle Peygamber Efendimizin sünnetine uyanlar, huzurlu ve kolay bir hayat yaşarlar. Peygamberimiz (sav)'in bu konudaki hadis-i şeriflerinden bazıları şöyledir:

"... Sen, yakini bir imanla, tam bir rıza ile Allah için çalışmaya muktedir olabilirsen çalış; şayet buna muktedir olamazsan, hoşuna gitmeyen şeyde sabırda çok hayır var. Şunu da bil ki nusret sabırla birlikte gelir, kurtuluş da sıkıntıyla gelir, zorlukta da kolaylık vardır, bir zorluk iki kolaylığa asla galebe çalamayacaktır."22

"Zorluk gelip şu kayanın içine girse mutlaka kolaylık peşinden gelip içeri girer ve oradan zorluğu çıkarır."23

Peygamber Efendimiz müminlere çok düşkün ve şefkatliydi

Peygamber Efendimiz çok içli, şefkatli, anlayışlı, sevgi dolu bir insandı. Dostlarının, yakınlarının, kendisine tabi olan tüm müminlerin maddi ve manevi her türlü sorunu ile ilgilenir, sağlıkları, güvenlikleri, neşeleri için tüm tedbirleri alır, onlara koruyucu kanatlarını gerer, imanlarını ve takvalarını sürekli takviye ederek ahiret hayatlarını düşünürdü. Peygamberimiz (sav)'in bu tüm insanlığa örnek olan güzel özellikleri ayetlerde şöyle bildirilmektedir:

Andolsun size, içinizden sıkıntıya düşmeniz O'nun gücüne giden, size pek düşkün, müminlere şefkatli ve esirgeyici olan bir elçi gelmiştir. (Tevbe Suresi, 128)

"Ve müminlerden, sana tabi olanlara (koruyucu) kanatlarını ger." (Şuara Suresi, 215)

Peygamberimiz (sav)'in eğittiği müminler de onun güzel özelliklerini kendilerine örnek aldıkları için, Kuran'da da zikredilerek tüm insanlığa duyurulan fedakarlıklarda, şefkatli ve merhametli tavırlarda bulunmuşlardır. Bir ayette müminlerin birbirleri için yaptıkları fedakarlık şöyle anlatılır:

Kendilerinden önce o yurdu (Medine'yi) hazırlayıp imanı (gönüllerine) yerleştirenler ise, hicret edenleri severler ve onlara verilen şeylerden dolayı içlerinde bir ihtiyaç (arzusu) duymazlar. Kendilerinde bir açıklık (ihtiyaç) olsa bile (kardeşlerini) öz nefislerine tercih ederler. Kim nefsinin 'cimri ve bencil tutkularından' korunmuşsa, işte onlar, felah (kurtuluş) bulanlardır. (Haşr Suresi, 9)

Peygamberimiz (sav)'in eğittiği ve Kuran ayetlerine gönülden bağlı müminler, esirlere karşı dahi koruyucu tavırlar göstermişlerdir. Onların bu örnek ahlakları ayetlerde şöyle bildirilir:

Kendileri, ona duydukları sevgiye rağmen yemeği, yoksula, yetime ve esire yedirirler. "Biz size, ancak Allah'ın yüzü (rızası) için yediriyoruz; sizden ne bir karşılık istiyoruz, ne bir teşekkür. Çünkü biz, asık suratlı, zorlu bir gün nedeniyle Rabbimizden korkuyoruz." (İnsan Suresi, 8-10)

Peygamber Efendimiz ashabına da merhametli olmalarını hatırlatmış ve onlara en güzel örnek olmuştur:

"Merhamet edin, merhamet olunasınız. Af edin, af olunasınız. Yazık, laf ebesi olanlara. Yazık günahlarına bilerek devam edip, istiğfar etmeyenlere."24

"Merhamet etmeyene merhamet edilmez."25

"Allah refikdir (merhametli ve şefkatli), rıfkı sever ve rıfka mükabil verdiğini başka hiçbir şeyle vermez."26

Peygamberimiz (sav)'in müminler için bağışlanma dilemesi ve dua etmesi

Peygamberimiz (sav)'in müminlere olan sevgisinin ve düşkünlüğünün bir sonucu olarak, onların hataları için Allah'tan bağışlanma dilemiştir. Allah'ın Peygamberimize bu konudaki emirleri ise şu şekildedir:

Ey Peygamber, mümin kadınlar, Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek, çocuklarını öldürmemek, elleri ve ayakları arasında bir iftira düzüp-uydurmamak (gayri meşru olan bir çocuğu kocalarına dayandırmamak), ma'ruf (iyi, güzel ve yararlı bir iş) konusunda isyan etmemek üzere, sana biat etmek amacıyla geldikleri zaman, onların biatlarını kabul et ve onlar için Allah'tan mağfiret iste. Şüphesiz Allah, çok bağışlayandır, çok esirgeyendir. (Mümtetine Suresi, 12)

Şu halde bil; gerçekten, Allah'tan başka ilah yoktur. Hem kendi günahın, hem mü'min erkekler ve mü'min kadınlar için mağfiret dile. Allah, sizin dönüp-dolaşacağınız yeri bilir, konaklama yerinizi de. (Muhammed Suresi, 19)

"... Böylelikle, senden kendi bazı işleri için izin istedikleri zaman, dilediklerine izin ver ve onlar için Allah'tan bağışlanma dile. Şüphesiz Allah, bağışlayandır, esirgeyendir." (Nur Suresi, 62)

Allah Tevbe Suresi'nde ise, Peygamberimiz (sav)'e müminler için dua etmesini şöyle bildirmektedir:

... Onlara dua et. Doğrusu, senin duan, onlar için 'bir sükûnet ve huzurdur.' Allah işitendir, bilendir. (Tevbe Suresi, 103)

Ayette bildirildiği gibi Peygamberimiz (sav)'in duası müminler için bir sukunete ve huzura vesile olmaktadır. Şunu hiç unutmamak gerekir ki, kalbe huzur ve sukunet veren sadece Allah'tır. Allah, müminlerin velisi, koruyucusu olarak vekil kıldığı peygamberinin duasını müminlerin rahatlığı, huzuru için vesile etmektedir. Rabbimizin şefkati, merhameti, müminleri esirgeyen ve koruyan olması Peygamberimiz (sav)'in ahlakında en fazlasıyla tecelli etmektedir.

Peygamber Efendimiz bir sözlerinde müminlere dua hakkında önemli bir konuyu şöyle hatırlatmışlardır:

"İcabetten emin olarak Allah'a dua edin."27

Peygamberimiz (sav)'in, Müslümanların menfaati için aldığı sadakalar onların temizlenmesine vesile olmuştur

Allah, Tevbe Suresi'nin 103. ayetinin başında, "Onların mallarından sadaka al, bununla onları temizlemiş, arındırmış olursun..." şeklinde buyurmaktadır. Yani Allah çok sevgili kulu olan Peygamberimiz (sav)'in, Müslümanların menfaati için aldığı sadakaları vesile ederek, müminleri temizleyip arındıracağını bildirmektedir. Peygamber Efendimiz Allah'ın elçisidir ve her sözünde ve her tavrında Rabbimizin emirlerine ve gösterdiği yola uymaktadır. Peygamberimiz (sav)'in güzel ahlakının ve üstün tavrının kaynağı, onun şirk koşmadan, başka bir yol gösterici ve ilah aramadan, her zaman Allah'a yönelmesidir. Allah'ın kendisine buyurduğu her emri yerine getirdiği için, tüm alemlere örnek, eşsiz güzellikte bir ahlak ve tavır kazanmaktadır.

Bu gerçek, bütün Müslümanlar için yol gösterici olmalı ve inananlar, sadece Allah'ın vahyi olan Kuran'a uyarak ve Peygamberimiz (sav)'in öğrettiği güzel ahlakı yaşayarak, tüm alemlere örnek bir tavır ve ahlak göstermelidirler.

Peygamberimiz (sav) müminlerle istişare ederdi

Peygamberimiz (sav) Allah'ın emrine uyarak, müminlerle istişare eder, onların fikirlerini alırdı. Bu konunun emredildiği ayet şöyledir:

... Öyleyse onları bağışla, onlar için bağışlanma dile ve iş konusunda onlarla müşavere et. Eğer azmedersen artık Allah'a tevekkül et. Şüphesiz Allah, tevekkül edenleri sever. (Al-i İmran Suresi, 159)

Peygamberimiz (sav), müminlerin de fikirlerini aldıktan sonra, kararını verir ve sonucu için Allah'a tevekkül ederdi. Unutulmaması gereken çok önemli bir gerçek, alınan kararların hepsinin Allah katında önceden belli olduğudur. Allah kaderde her kararı, her kararın sonucunu belirlemiştir. Bir konu hakkındaki istişare ve sonra konuyu bir hükme veya sonuca bağlamak ise müminler için bir ibadettir. Peygamberimiz (sav) bu gerçeği bilerek, müminlere danışmış, kararını vermiş ancak kararın sonucu için Allah'a güvenerek, Allah'ın en hayırlı sonucu yaratacağını bilmiştir.

İstişare etmek müminler için de güzel ve hayırlı sonuçlar getirebilecek bir tavidir. Herşeyden önce, istişare eden kişi tevazulu davranarak güzel ahlak göstermektedir. Örneğin Peygamberimiz (sav) ümmetinin içinde en fazla akla sahip, en basiretli ve en ferasetli olan kişidir. Buna rağmen çevresindekilere danışması, onların fikirlerini öğrenmesi, onların bir konuya getirecekleri çözümlerin neler olacağını sorması, onun ne kadar alçakgönüllü bir insan olduğunun göstergesidir.

Müminler de, her konuda tevazu gösterip, "bunu benden iyi zaten kimse bilemez" demeden, diğer kişilere danıştıklarında bunun hayır ve güzelliğini pek çok açıdan göreceklidir. Böylelikle Peygamber Efendimizin bir tavrını uygulayıp ona benzeyecekler, müminlere gösterdikleri tevazu ve saygı nedeniyle de Allah'ın ve müminlerin sevgisini kazanacaklardır. Bütün bunların yanı sıra akıllarını beğenmek gibi bir beladan uzak durmuş olacaklardır. Ayrıca Allah Kuran'da, "... Ve her bilgi sahibinin üstünde daha iyi bir bilen vardır" (Yusuf Suresi, 76) şeklinde bildirmektedir. Dolayısıyla insan sadece kendi aklına güvenmeyip, başkalarının akıl, düşünce ve bilgi birikimlerinden faydalandığında, çok daha iyi sonuçlar elde edebilir. Tek akıl yerine, danıştığı kişi sayısınca, örneğin 10 akla sahip olur. Peygamberimiz (sav), müminlere birbirleri ile istişare etmelerini şöyle hatırlatmıştır:

"Kim bir işe girişmek ister de o hususta Müslüman biri ile müşavere ederse Allah onu işlerin en doğrusunda muvaffak kılar."²⁸

Allah'ın Kuran'da insanlar için gösterdiği her yol ve Peygamberimiz (sav)'in üzerinde gördüğümüz her tavır bizim için en hayırlısı ve en güzeldir. İstişare etmek bunlardan biridir. Bu nedenle Allah'ın emirlerini çok iyi bilmek ve Peygamber Efendimizi çok iyi tanımak, ibadetlerimizi en güzeliyle yerine getirmek ve en güzel ahlaka sahip olmak için çok önemlidir.

Allah, Peygamberimiz (sav)'e

ün ve şeref vermiştir

Senin zikrini (şanını) yüceltmedik mi? (İnşirah Suresi, 4)

Yukarıdaki ayette de belirtildiği gibi, Peygamberimiz (sav), Allah'ın izniyle hem yaşadığı dönemde hem de vefatından sonra bütün insanlarca tanınmıştır. Vefatından 1400 yıl sonra dahi tüm dünyaca tanınmakta ve bilinmektedir. 1400 yıldır, milyarlarca insan Peygamberimiz (sav)'e sevgi ve saygı ile bağlanmış, onu görmediği halde ona çok yakın olmuş, cennette onunla sonsuza kadar birlikte olmak için dua etmiştir ve etmektedir.

Allah Kuran'da Peygamberimiz (sav) ile ilgili olarak şöyle buyurmaktadır:

"Hiç şüphesiz o (Kuran), şerefli bir elçinin kesin sözüdür." (Hakka Suresi, 40)

Allah Kuran'da Hz. Nuh, Hz. İlyas, Hz. Musa ve Hz. Harun gibi birçok peygamberin de hayırlı ve şerefli isimleri olduğunu bildirmektedir. İnsanların büyük bir bölümü hayatları boyunca ün ve şeref peşinde koşarlar. Bunun için hırs yapar, geçici olan dünya nimetlerine kendilerini kaptırırlar. Ya da kibirlenerek şımarırlar. Şeref peşinde koşarken, şeref ve onurlarını kaybetmiş olurlar.

Oysa ün ve şeref bir insana ancak Allah katından verilir. Ve Allah bir insana şerefin Kuran ahlakının yaşanması ile geldiğini bildirmektedir. Bir ayette şöyle buyrulmaktadır:

Eğer hak, onların heva (istek ve tutku)larına uyacak olsaydı hiç tartışmasız, gökler, yer ve bunların içinde olan herkes (ve herşey) bozulmaya uğradı. Hayır, Biz onlara kendi şan ve şeref (zikir)lerini getirmiş bulunuyoruz, fakat onlar kendi zikirlerinden yüz çeviriyorlar. (Müminun Suresi, 71)

Bir insanın dünya hayatında onurlu ve şerefli bir yaşam sürmesinin tek yolu Allah'ın vahyi olan Kuran'a ve Peygamberimiz (sav)'in üstün ahlakına uymasıdır. Bunların dışındaki yolların insanlara dünyada da ahirette de kayıptan başka bir şey getirmeyeceği açık ve kesin bir gerçektir.

Ahlakı

tarafından yazıldı.

Perşembe, 16 Şubat 2012 06:13
